

Beste lezer,

Dit is het vijfde verslag van de Cyclus rond de Middellandse Zee. Inmiddels zijn de fietsers alweer begonnen aan hun laatste etappe. De terugtocht is begonnen. En **maandag 31 maart a.s om 17.00 uur** zullen zij vermoeid maar voldaan weer aankomen op de **Nieuwmarkt in Amsterdam voor Café de Waag**. Het zou leuk zijn als U er bij kunt zijn om hun aankomst mee te vieren. De Nieuwmarkt is de eerste halte van alle metro's die vanaf Amsterdam Centraal Station (NS) vertrekken. Na uitstappen kiest U de uitgang Nieuwmarkt". Met vragen en ideeën kunt U nog altijd bij mij terecht:

Nickeriestraat 18/1
1058VW Amsterdam
Tel: 020 685 13 61

Ik wens U voor nu veel plezier bij het lezen van het vijfde verslag.
Met vriendelijke groet,
Fenneke van Swigchum

Jeruzalem-Cairo, geschreven door Degi

Met onze fietsen opgelapt met de vele reserve-onderdelen die de ouders van Just en Allard hadden meegebracht, verlieten wij Jeruzalem, en begonnen we aan de tweede helft van onze fietstocht. Bosnië, Turkije en Israël hadden we gehad. Nu kwamen Egypte, Libië en Spanje. Het weer zat ons tegen, maar het bracht de Israëliërs hun langverwachte regens. Onze dagelijkse zoektocht naar brood ging ons en Israël heel wat minder makkelijk af, omdat het land meer uit gesloten gemeenschappen bestaat, de zogenaamde kibbutsin en moshavin, dan uit dorpen en steden. Een bakker kom je langs de weg niet zomaar tegen. Maar bij een wegrestaurant zagen we op een tafeltje een onbemande zak broodjes liggen, die we aan hetzelfde tafeltje begonnen op te peuzelen. Vijf minuten later kwam de oorspronkelijke eigenaar terug, maar omdat we net deden of we ons van geen kwaad bewust waren, durfde de jongeman ons er niet op aan te spreken.

Misschien was het wel een teken dat we sterk aan het verwilderen waren, getuige ook de manier waarop we langs de weg vuurtjes stookten, haren wasten en urineerden alsof het de gewoonste zaak van de wereld was.

Bij de Gazastrook staken we de weg met Egypte over. Moesten we de Israëliërs bij de grens naar ons vakantieparadijs Dahab al 50 shekel (f25) betalen, nu waren we hen per persoon zogenaamd 90 shekel (f45) verschuldigd. Pure diefstal. Egypte was weer totaal anders. Direkt zaten we weer middenin de Arabische wereld zoals we die gewend waren uit zuidelijk Turije, Syrië en Jordanië. Chaotisch, schreeuwende mensen en jengelmuziek. De Egyptenaren kwamen in de eerste instantie aardig op ons over. De douanier wilde een rondje fietsen op een van onze fietsen.

We reden langs de kust de noordelijke Sinai-woestijn in. De straffe wind bleek het niet goed met ons voor te hebben. Eerst wilden we de zuidelijke, snellere weg naar Cairo nemen. Maar de zuidenwind verleidde ons om rechtdoor in westelijke richting te blijven fietsen. Vijftien kilometer na de afslag besloot de wind toch maar vanuit het westen te gaan waaien, een keuze waarvan hij de twee weken daarop niet meer wilde afwijken. De streek waar we doorheen

fietsten, wordt bewoond door bedoeïnen. Hun voorouders zwierven door de woestijn, maar de meeste van hen hebben zich nu in huisjes, meestal van palmladeren, langs de kant van de weg gevestigd. Het is hen verboden om zich met buitenlanders op te houden. Men is bang dat de Israëliërs ze inlijven als spionnen. Ons werd met grote borden aangegeven dat wij de grote weg niet mogen verlaten.

Ondanks deze verboden wisten wederzijdse toenaderingspogingen te resulteren in interessante gesprekken. Abdrabou, een 27-jarige leraar engels vertelde ons dat de bedoeïnen de Egyptenaren als een bezettingsmacht zien, evenals de Israëliërs, de Engelsen en de Turken dat ooit hier waren. Al snel ging het gesprek ook over de Islam. Hij leerde ons de vijf pilaren waarop het geloof is gebaseerd:

1. Er is geen god dan God en Mohammed is Zijn Profeet.
2. Men moet vijf maal per dag met het gezicht naar Mekka bidden.
3. Liefdadigheid. Zij die genoeg hebben, moeten de lasten verlichten van hen die minder fortuinlijk zijn.
4. Eén maand per jaar, gedurende de Ramadan, moet men vasten.
5. Van elke moslim die daar lichamelijk en financieel toe in staat is, wordt verwacht dat hij eens in zijn leven op bedevaart gaat naar Mekka.

Volgens Abdrabou is de Islam het enige en ware geloof. Het is immers het laatste dat door God aan de mens is geopenbaard. Het is puur en onveranderlijk en moet precies zo geïnterpreteerd worden zoals het in de Koran staat vermeld. Volgens hem zouden er geen problemen meer op de wereld zijn als er in elk land geregeerd zou worden volgens de wetten van de Islam zoals dat nu in Iran en Afghanistan gebeurt. De enige straf voor een dief is bijvoorbeeld het afhakken van zijn hand. Niemand zou dan meer gaan stelen.

We kunnen wel zeggen dat we zeer geschokt waren dat deze, objectief lijkende en redelijk ontwikkelde man er zo overdacht. Hij bleek niet de enige. Is het dit fatamorgana een manier om aan het onaangename aardse leven te kunnen ontsnappen?

Het was Ramadan. Dit betekende dat alle Arabieren, met uitzondering van de christelijke minderheid de Kopten, zolang de zon op was, niet mochten eten drinken of roken. Uit respect hiervoor probeerden wij in het openbaar eveneens niet te eten of te drinken (hoewel reizigers die meer dan tachtig kilometer per dag afleggen zich daarvan kunnen uitzonderen). Zo trokken we uit respect voor de fatsoensnormen bij het inkopen doen ook altijd onze lange broeken over onze fietsbroekjes aan.

De bedoeïnen zagen er traditioneel uit: de mannen in lange dikke katoenen gewaden en de vrouwen met neusringen en tatoeages. Sommigen probeerden te overleven door het houden van schapen- alleseters die zelfs in de woestijn nog een kostje bij elkaar zien te krijgen. Maar de meeste mannelijke bedoeïnen deden hetzelfde als zovele Arabieren: rondhangen langs de kant van de weg. Toen we ergens een man vroegen wat zijn baan was, zei hij:

"Mijn vader werkt in Libië". Tijdens ons verblijf in Dahab (verslag 4), hebben wij de levenswijze van de trotse bedoeïnen in de woestijn kunnen zien. Veel van de eigenschappen die zij op de kamelentocht lieten zien hebben wij in ons dagelijks leven overgenomen. Zo staken we sinds die tijd kleine vuurtjes van hout, dat je, als je goed kijkt, altijd wel kunt vinden, om daarop onze maaltijd te maken. Ook wisten we nu hoe simpel het was ongerezen brood te bakken op de bovenkant van een olievat. Buiten slapen in het zand was aantrekkelijk gebleken en we zijn inmiddels verslaafd aan hun mierzoete en sterke thee met houtvuur-smaak. Steeds vaker lepelden we ons eten vanuit één pan met ons zelfgebakken brood naar binnen in plaats van met ons oneetbare bestek.

We vonden het nog steeds moeilijk om in de redelijk intensief bewoonde, maar vooral ook overzichtelijke woestijn ons kampeerplekje te vinden. Om pottekijkers te voorkomen wilden

we altijd ongezien in het landschap verdwijnen. Tijdens deze maand van Ramadan was het de truc om de zonsondergang af te wachten en dan, als iedereen aan de rituele maaltijd zat, in het niets te verdwijnen en ons tentje op te zetten.

Hoewel de maand vakantie in en rond Israël ons goed had gedaan, was er een soort slopende vermoeidheid over ons gekomen. Sinds Israël had Allard al last van diarree, die net toen het met hem wat beter ging, werd overgenomen door Just. Ons hygiëne-regime van water schoonpompen, geen ongeschild fruit en ongewassen groente eten, scheen niet waterdicht te zijn. Daarnaast bleef de harde wind onze fysieke en mentale conditie op de proef stellen. Het saaie landschap en het zand dat altijd overal tussen zat, waren niet bevorderlijk voor het fietsplezier. Knarsetandend aten we 's avonds ons maaltijdje op.

We hadden het gehad met deze Arabische wereld. Dat zand, dat geschreeuw, dat gejengel. Vele malen werden we door opdringerige mannen zogenaamd vriendelijk benaderd, die ons na twee minuten als vroegen of we geen visum voor ze konden regelen. De adressen, die we van ze kregen dienden 's avonds als aanmaakpapier voor het vuur. We waren verzadigd. We hadden even genoeg van de wereldproblemen. Daarnaast wisten we hoe alles hier werkte, hoe de mensen hier te benaderen, hoe ze af te wimpelen en hoe af te dingen.

We twijfelden erover of we naar Libië zouden gaan. Nog drieduizend kilometer door hetzelfde landschap en langs dezelfde mensen zou wel eens het einde van onze tocht kunnen worden. Het krante-artikel uit de NRC van 3 januari jl. over het steeds onstabiel en gevaarlijker wordende Libië van Ghadaffi, kwam nu dan ook zeer gelegen. We besloten er niet heen te gaan. Omdat Algerije ook te risicovol is, besloten we het tussenliggende Tunesië ook over te slaan.

Opgelucht verlieten we de eindeloos lijkende woestijn en staken het Suez-kanaal over, met spanning uitkijkend naar Caïro en de piramides van Giza. Dáár wilden we heen.

Caïro- Algeciras, geschreven door Just

Een taxi zette ons af in in Giza vlak bij de Nijl. We hadden genoten van de luxe en de snelheid van de auto. Voor twee uur hadden we de mateloze interesse en aanhankelijkheid die we op de tocht door de Sinai hadden ervaren, mogen missen. We hadden voor het eerst in onze reis de taxi boven onze fietsen verkozen. Want nergens op onze reis konden we zo'n verkeerschaos verwachten als in Caïro, een stad met ongeveer 10 miljoen inwoners. Toen de fietsen van het dak van de taxi waren, vonden we al snel een hotel aan de Nijl. Voor 45 gulden kregen we een compleet appartement waar alles aanwezig was, maar niets het deed. Maar we hadden onze eigen pannetjes, het troebele water zuiverden we met onze pomp, het bad stopten we met een plastic zakje en een sinasappel en de onhandige dekens vervingen we door onze eigen slaapzakken. Na een vanzelfsprekend goede nachtrust gingen wij op zoek naar de bouwwerken waar Egypte zijn reputatie aan te danken heeft: de piramides.

Wat een dag vol bewondering zou moeten worden, werd één grote worsteling tegen de bedriegende en misleidende geldwolven. Allereerst werden we een parfumzaak in geloodsd, waar we een speciale "vriendenprijs" kregen aangeboden, vervolgens werden we op een paard gehesen met de valse belofte dat we dichtbij de piramides zouden komen. Toen we drankjes in onze handen gedrukt kregen die we niet wilden en toen de "verkoop" op ruzie uitliep, transformeerden de drankverkopertjes in bedelaars. Iedereen vroeg voor elke dode mus geld. Vervolgens werden we in een te dure papyruswinkel bijna gedwongen iets te kopen of, als "teken van vriendschap", een horloge weg te geven. Zelfs tijdens onze poging de piramides te ontvluchten, probeerden taxichauffeurs ons af te zetten. Als we vroegen of hun

geldmeter het deed, zeiden de chauffeurs "ja" waarna ze later tijdens het rijden zeiden dat de meters kapot waren. Uiteindelijk zijn we overal uitgestapt en zijn we gaan lopen. Niet alleen die dag, maar ook de daarop volgende dagen probeerde men ons met verkeerde routebeschrijvingen en andere smoezen ons naar hun winkels te lokken. En het enige doel was geld, geld en nog eens geld. Bedelaars, winkeleigenaren, fooivragers, "vriendenmakers", taxichauffeurs, stuk voor stuk wilden ze ons met pure leugens en valse gastvrijheid uitzuigen. De hele dag zeiden we: "Nee!". Emotionele waarden als vriendschap en vertrouwen bleken handelswaar. Als je iets weigerde, werd je op je gebrek aan vertrouwen aangesproken. Niet alleen naar ons, maar ook onderling vertrouwde niemand elkaar. Of was het de Ramadan die tijdens ons bezoek aan Caïro de mensen zo misselijk maakte? Ons "Nee" tegen de mensen werd een "Nee" tegen heel Caïro.

Ons besluit om op de reis Algerije en Libië en daarom ook Tunesië over te slaan voor onze eigen veiligheid en ons welbehagen, deed ons informeren naar boot- en vliegzeuren naar Marokko. De vluchten naar Casablanca bleken vrijwel elke dag te gaan. Maar wij gaven sterk de voorkeur aan een goedkope boottocht vanuit Alexandrië om hiermee het avontuur op te zoeken en om onze Middellandse Zee trouw te blijven. Maar waar wij ons ook lieten informeren, iedere reisagent zei ons dat er geen bootdiensten bestonden en dat we maar beter hun vliegtuig konden nemen. Gedreven door nieuwsgierigheid en wantrouwen gingen wij met de bus dus toch naar Alexandrië. Direkt naast het busstation was er al een reisagentje die op zijn ramen adverteerde met veerdiensten en onze vraag waar we de haven van de passagiersboten konden vinden verwonderde niemand.

Maar hoe we ook zochten, nergens vonden we die haven. Toen we bij een vriendelijke reisagent vroegen wat er aan de hand was, liet hij ons plaatsnemen en vertelde het verhaal. Sinds november 1993 heft de staat 15.000 pond (ca. f7.500) als havenbelasting voor elke boot. Dit was tien keer zo veel dan normaal. De boottickets zijn hierdoor onbetaalbaar geworden en de maatschappijen zijn gestopt met hun veerdiensten. Het toerisme is uitgestorven, alleen het vrachtverkeer is gebleven. Daar is de hoge belasting naar de duurder gemaakte producten verplaatst. Toen we vroegen of we niet met een vrachtschip mee konden liften, vertelde hij, dat de plaatselijke vakbond dat had verboden omdat de toeristen als tijdelijk matroos banen van de Egyptische matrozen zouden kunnen afpikken. Waar ooit de 180 meter hoge vuurtoren Pharos als één van de zeven wereldwonderen de schepen de haven in begeleidde, voer nu geen enkele passagiersboot.

Een bus bracht ons weer terug naar Caïro, maar nu naar het vliegveld ervan. Daar bivakkeerden we drie nachten met onze tentjes midden op het vliegveld in het struikgewas. Nooit hadden we dit aan het begin van onze tocht gedurfd. Maar onze ervaring met de kampeerplekjes onderweg had ons bijzonder brutaal gemaakt.

Op het vliegveld schreef Degi zijn verslag in een leegstaande kantine. Af en toe had hij door de vitrages heen naar de opstijgende vliegtuigen gekeken en weer door geschreven. Een schoonmaakmevrouwje scheen hem daardoor verdacht gevonden te hebben. Binnen een mum van tijd was Degi omsingeld en kreeg hij van de dienstdoende drie-sterren officier een scheldkanonnade. Degi werd als spion gezien. Het was de commandant die de schreeuwlelijk ervan kon weerhouden Degi geboeid af te voeren. Je bent ver van huis als je daar als spion wordt aangezien.

Met nog meer behoefte om dit land te verlaten, probeerden we in die drie dagen een zo goedkoop mogelijk ticket naar Casablanca te bemachtigen. Maar "last-minute" boekingen, zoals wij die in Holland kennen, bestond er niet. Zeer onvoordelig voor ons, maar ook voor de vliegmaatschappijen.

Uiteindelijk wisten wij met ons "ontroerende" fietsverhaal een vriendenprijs voor onze tickets te regelen: f750 ,- voor een enkele reis!

De volgende dag zouden wij om 15.00 uur opstijgen. De maatschappij had ons verteld dat wij per persoon maximaal 20 kilo bagage en 5 kilo handbagage mee mochten nemen. De baliemedewerkster weigerde dan ook onze fietsen in te checken. Met een grote glimlach en een air alsof wij dat bericht nooit hadden gehoord, staken wij weer ons fietsverhaal af. Het meisje smolt, de fietsen gingen ongewogen de band op en wij liepen door zonder te betalen voor ons overgewicht van 75 kilo (dus totaal 150 kilo bagage).

Het vliegtuig bleek vertraging te hebben en zou pas om 17.30 uur opstijgen. Even daarvoor klonk de gong van de omroeper door de hal. Het geluid dat daarop volgde was onverstaanbaar en deed je oren suizen. Toch was het duidelijk: de muezin kondigde met zijn islamitische gezang het einde van de dag aan. De zon ging onder; het vasten van die dag was over. Iedereen grabbelde plots in zijn meegenomen zakjes, haalde zijn eten tevoorschijn en begon weer gezellig te babbelen. Met deze gezelligheid in ons achterhoofd stegen we op en zagen nog net de rode gloed van de zon achter de horizon verdwijnen.

De vlucht duurde 4 1/2 uur. We hadden nooit verwacht dat onze oversteek naar Marokko zo lang zou duren. Het vliegtuig had 2200 kilometers nodig gehad, waardoor de afstand die wij op onze reis smokkelden wel heel groot werd. De twee uren tijdsverschil tussen Egypte en Marokko maakten de avond lang. En daarom besloten we ook hier naast het vliegveld onze tent op te zetten en de resterende donkere uren nuttig te gebruiken.

De volgende ochtend had het wakker worden veel van een wedergeboorte. Het woestijnzand was vervangen door groen gras, de schaarse palmbomen door ritselende Eucalyptusbossen en het onrustige getoeter door vogelgetjilp. Alleen het zand in onze poriën herinnerde aan het onaangename bezoek aan Egypte. Marokko was welkom.

Voor het eerst sinds maanden was het landschap voor ons weer een aangename gastheer in plaats van een te overbruggen hindernis. Toen we op een zandpad een man naar de weg en een goede overnachtingsplek vroegen, wees hij naar zijn hut en nodigde ons uit de tenten daar te zetten. Hoewel wij duidelijk maakten dat wij ons eigen potje kookten, werden wij getraakteerd op warm brood met wat olijfolie, dikke soep met olijfolie, gefrituurde stukjes aardappel, ui en vis wederom gedompeld in die fruitige olijfolie en thee, zo verukkelijk als we hem nog nooit hebben gedronken. Engeland kan in de leer bij deze boerenfamilie. Slechts de waakhonden weerhielden ons die nacht van een goede nachtrust.

Twee dagen later aten we duif. Middenin de heuvels tussen de bomen en de struiken op een stukje groen onbedorven gras maakten wij niet alleen kennis met één van de allermooiste kampeerplekjes ooit gezien, maar ook met een stiekem jagende man. Hij had twee duiven geschoten. Likkebaardend naar het vlees, stelde één van ons een prijs voor om een duif te kopen. De man bleek zo onbekend met geld te zijn, dat hij vroeg of het Italiaans of Marokkaans geld was. Maar wat het ook was, hij liet de koop doorgaan. En eindelijk aten wij zelfgeslacht wild. Al vanaf Turkije hadden wij een levende kip op de markt willen kopen, maar nooit was er de zekerheid geweest dat we het beest al die avond boven een houtvuur zouden kunnen braden. Nu was het dan zover en we aten het beestje met gulzigheid op. En het bleef een eetfestijn want de volgende dag was het einde van de Ramadan. Iedereen was vrolijk gekleed en de geur van warme popcorn hing al 's ochtends in de lucht. Die middag trakteerden wij ons bij een slager op een goed stuk vlees geserveerd met warm brood en meegebakken ui- en tomaatschijven.

Toch bleef het in het goede Marokko niet alleen koek en ei. In sommige gebieden werden wij regelmatig door jongens bekogeld. De anderen van het dorp stonden daarbij gelaten toe te kijken. Hoewel zij vriendelijk naar ons knikten, was het niet duidelijk of ze alsnog de bekogelingen goedkeurden of dat ze hun invloed op de jeugd hadden verloren.

Ook was het grote verschil in welvaart binnen de bevolking heel duidelijk te zien. De eindeloze arealen van modern verzorgde en welvarende gewassen omsloten soms onleefbaar arme sloppenwijken en de vele kleine herdertjes werden van hun sokken gereden door de nieuwste Mercedessen.

Maar voor ons was het een groot plezier met de Marokkanen in contact te komen. Jong en oud, vrijwel iedereen sprak zeer goed Frans, beter dan wij het spraken. Hierdoor konden we weer goede gesprekken houden, hetgeen bijdroeg aan een goede verstandhouding tussen hen en ons. In bijna alle landen- van Italië tot Egypte- hadden we ons met Engels verstaanbaar moeten maken, als men ons daarmee al begreep.

Wat ons ook zeer aangenaam stemde was dat de mensen niet meer zo aan ons plakten. De mensen die eindeloos naar je kunnen staren, meefietsen, zich aan je op dringen, vragen hoe laat het is, waar je vandaan komt, of je iets wilt kopen, of je thee wilt; ze waren vrijwel verdwenen. Hoewel ook hier de straten het domein van de nietsdoende mannen zijn, bleef men beperkt in de conversaties en hielp men als wij daarom vroegen.

In Meknes, waar we een bezoek aan brachten, was de mengeling van rijk en modern met arm en traditioneel heel duidelijk. Terwijl aan de ene kant van het plein een mevrouw haar doek weer voor haar gezicht deed, toen ze de deur uit ging, liep er aan de andere kant een hautaine en opgemaakte dame gekleed in een strakke panty en korte rok.

Aan het einde van het bezoek aan Meknes wisten de kleine jongetjes Allards dagboekje en zijn pen te stelen. Nieuwsgierig waren ze het even verderop aan het doorbladeren, toen Allard ze onaangenaam verraste. Het boekje kreeg hij nog in handen, de pen verdween de smalle steegjes in.

Het jongetje dat wij even als gijzelaar vasthielden om te ondervragen, begon (heel tactisch) hard te huilen en uiteindelijk lieten we hem dan ook gaan. Vlak voordat we vertrokken, kwam hij aan met twee muntstukjes om de schade te vergoeden. Die drukten wij weer in zijn handen en verlieten de stad.

Na Meknes fietsten wij langs de Romeinse ruïne Volubilis. Het stadje was nog zo goed als intact en zo tastbaar dat het met zijn mozaïeken en waterwerken voor ons verboven de schoonheid van het antieke Rome uitstijgt.

De heuvels bij Volubilis gingen over in het Rifgebergte naarmate we noordelijker kwamen. Het Rifgebergte staat bekend om de marihuana-plantages. En hoe meer we de bergen in kwamen, hoe vaker de hasjies ons werd aangeboden. Maar onder het motto dat wij harde sporters waren wezen wij het vriendelijk af. Als de wind goed stond, snoven wij de kruidige geur van de achter de heuvels liggende plantages op.

Midden tussen de onzichtbare plantages vonden wij wederom één van de allermooiste kampeerplekjes. Dit maal aan een grote en heldere beek. De plek nodigde ons uit voor een rustdag. We besloten er te blijven en wasten onze kleren en onszelf in de rivier, bakten ons brood en wat popcorn en schreven ons verslag.

De planning was dat wij via Tanger naar Spanje zouden gaan. Maar toen bleek dat er geen student daar op ons wachtte, besloten wij de kortere weg naar de Spaanse enclave Ceuta te nemen en daar naar Algeciras in Spanje over te steken. Eindelijk waren we weer terug op Europese bodem.

Nawoord van Degi.

Zoals we aan het begin van verslag 4 al stelden, heeft onze fietstocht door de Arabische landen, meer vragen dan antwoorden opgeroepen met betrekking tot de Arabische cultuur en de Islam. Omdat wij zover van hun wereld verwijderd staan- een bezoek van twee maanden is niet genoeg om deze kloof te overbruggen- vinden wij het moeilijk om een gegronde mening te geven. Wij kunnen zeggen dat onze eerste indruk van de Arabieren, ondanks hun goede eigenschappen als hun ongelooflijke gastvrijheid, niet zo positief is. Hier volgt onze stellige maar gegeneraliseerde mening:

Ons bezoek aan de Arabische wereld heeft ons jonge idealisme een flinke knauw gegeven. Wat is er geworden van de Arabieren uit de Middeleeuwen, die beroemd waren om hun kennis in de wiskunde en de astronomie? Nu is het een volk dat zich, zonder invloed van buitenaf nauwelijks zou ontwikkelen. Ontwikkeling lijkt een vreemd begrip voor de Arabier. Hij heeft het niet nodig. Als hij maar voorzien is in z'n eerste levensbehoeften, dan heeft hij genoeg en kan hij op z'n gat gaan liggen langs de kant van de weg. Maar ze benijden ons westerlingen wel om onze verworvenheden. De sterkste zal zijn macht gebruiken, niet om zich te ontwikkelen, maar om zijn aardse lusten te bevredigen, bijvoorbeeld met dure auto's, sex of nog meer macht. De zwakkere, meestal de vrouw, moet het zware werk doen. Dit systeem is zo goed als formeel geïnstitutionaliseerd. Meisjes worden opgeleid tot hardwerkende volgzame wezentjes. Veertig procent van de Egyptische bedoeïnenmeisjes wordt nog steeds besneden. Jongens zijn al vroeg verworden tot luie potentatjes. Het is hartverscheurend wanneer je ziet, hoe jongens vanaf een jaar of acht, voor de lol ezels staan af te ranselen.

De Islam verkondigt het enig doel in het leven van de Arabier: het paradijs. Het aardse leven, wordt door de Islam uitgelegd als een zware worsteling die je maar moet uitzitten. Als je maar aan je geloofsplichten voldoet, want anders bereik je de zeven hemelen niet. Waarom zou je je dan hier op aarde nog gaan ontwikkelen?

De pure Islam lijkt ons niet de juiste motivatie voor een gelukkig leven op deze mooie aarde. Hoeveel spiritueel genot je uit het oplezen van de Koranverzen ook kan krijgen, vijf maal per dag bidden en een maand vasten komt op ons over als pure zelfpijniging. Op die manier kan het leven na de dood alleen maar een paradijs zijn.

Gelukkig zijn er al veel Arabieren die de soep niet meer zo heet eten als hij wordt opgediend. Maar weinigen volgen strikt alle islamitische regels. Wij hebben vele mensen gelukkig gezien met het belijden van hun geloof. Het pure gif is verdund een medicijn.